

שאלות המצוות
בהלכה

שכיחא

לתגובות: עקיבא משה סילבר | questions@shchiche.com | 052-7155401

האם מותר לאשה לספר לשון הרע לבעלה

בחפץ חיים [כלל ח פ"י] מפורש לאיסור בזה, והביא הח"ח שם ראיה מאבות דר"נ פ"ז ותורף הראיה משם צריכה ביאור, דעיקר מה שנזכר שם שאינו דבר טוב ולא מיירי שם להדיא לגבי איסור לה"ר דהרי קאמר שם שאינו טוב גם במה שמבזה את עצמו, והרי לבזות עצמו בפשטות אינו משום לה"ר כלל, אלא מצד שאינו טוב לבזות את עצמו ואת חבירו דהרי סברא הוא דכשמבזה את עצמו ואת חבירו ואין בזה שום תועלת אלא רק המשך מריבה בודאי שאינו דבר כדאי, וגם אם נקבל שכל סיפור לה"ר של אשה לבעלה אינו כדאי כשאין בזה צורך (וכך פשוט דהרי גם האדם עצמו

צריך להסיר הכעס מלבם ולדון לכף זכות וכ"ש שלא לספר לבעלה גם אם אשתו כגופו), מ"מ עדיין מנ"ל דחשיב לה"ר, ועוד למה נזכר שם רק הענין שלא לספר לאשתו מריבה שעשה עם אחר שזהו דשמה רק בזה החמירו כיון שהוא לא לצורך כלל דהרי גם את עצמו מבזה, ושמה דס"ד שיש בזה צורך אבל להנאה בעלמא פשיטא דאסור.

אולם בשו"ת מהר"ם מרוטנבורג ח"ד סי' אלף כג (הטה אזנה וכו') הביא מאמר מרז"ל בענין זה, ומבואר שם להדיא דגם אשה לבעלה אסורה לספר לה"ר עכ"פ כשהוא שלא לצורך עי"ש, ואמנם שם נזכר שהאשה נענשה משום שהיתה מחזרת לשמוע לה"ר לספר לבעלה, ויש לציין דשם היה חמור מחמת עצם הטיית האוזן לשמיעת לה"ר שהוא איסור לכו"ע, וגם עצם התאמצותה לשלח מדנים בין אנשים גם בלא איסור לה"ר, אם כי כמו שנתבאר דמשמע שהכל היה איסור, ולכן נענשה בכל חומר הדין, מ"מ ממילא ש"מ דגם בלא מחזרת יש איסור, ואמנם בדוחק היה מקום לדחות הראיה דשם מטרת הסיפור היה כדי לשנוא הבריות בעיני בעלה ולכן חמור יותר כיון שהוא למטרת שנאת חנם אבל אם הוא למטרת הנאה בלבד עדיין אין ראיה ברורה לזה, אבל אין שום צורך לומר כן והעיקר דמחמת זה רק החמירו עליה יותר אבל גם להנאה בעלמא אין היתר.

אבל בשם החזו"א אתבדרא שמועה (שאיני יודע אם יש לה מקור מתלמידי החזו"א וכבר אמר החזו"א שאין להאמין לשום שמועה משמו כמו ששמעתי מפ"ק הגרח"ק) שהדבר מותר משום אשתו כגופו, ויש לציין שמצינו דבר דומה לזה במאירי דכתובות סז ע"ב לגבי צדקה בצנעא דלאשתו מספר משום שאשתו כגופו, אבל שם יש סברא נוספת מאחר שאוכלים מקופה משותפת והם שותפים בהכנסות ובהוצאות, וראוי כלפי שמיא וארעא שתהיה שותפה בהחלטת הצדקה ואפ"ל באופן שמדינא אין הממון שלה.

ומ"מ יש אופנים שגם להח"ח יהיה מותר באופן שיש צורך להפיג דאגתה על ידי שמספרת לבעלה באופנים המבוארים בפוסקים להתיר בזה [ראה חפץ חיים כל י סי"ד בפרט החמישי], וכהיום שהדורות חלשים לפעמים יש בזה צורך.

ועי' בחוט שני הל' שמה"ל פ"ג עמ' שמו סק"ב שכתב וז"ל ואשה באיזה מקום עבודה ומצעים אותה שם, או שפגעו בכבודה וכיוצא בזה, ודאי מותר לה לספר לבעלה שהרי הבעל צריך לעזור ולייעץ, ושפיר חשיב לתועלת לה, מ"מ מותר גם לספר ולשמוע להפג לבו רק אם מסייע בזה, שהמספר נרגע אף שאינו יכול לסייע, מ"מ צריך ליזהר לספר אז רק מה שצריך להרגיע ולא יותר, אך פשוט שאסור לה לספר לבעלה את כל מה שמתנהל במקום עבודתה כשיש בהם דברי גנאי לאחרים, אם לא כשצריך לסייע ולייעץ לה, ולפעמים יש ענין של להפיג לבו בעניני שלום בית שמספרים אחד על השני, אם מתכוין לחפש להקל מעליו את הצער, ואולי ימצא איזה עצה ופתרון, ואין כאן כונה לגנות את השני הרי זה מותר וכן"ל, אבל אם הכונה היא להקניט את השני ודאי דאסור עכ"ל.

והגר"י זילברשטיין צידד דגם מה שאומרים בשם החזו"א הכונה כשיש בזה תועלת לצרכה ע"ד דברי הח"ח הנ"ל להפיג הדאגה ושבזה אפשר שאין מחלוקת וגם הח"ח מודה לזה, עי"ש בהרחבה בשיעורי ווי העמודים וחשוקיהם סא עמ' סג ואילך.

ובאמת בכתובים לא מצאתי בשום מקום בשם החזו"א היתר ברור לספר לאשתו כל לה"ר, דגם בספר ושב ורפא עמ' תקמו הובאה שמועה בנוסח מעין זה בשם החזו"א שלספר לצורך לפרוק וכו' מותר וגם בחוט שני הנ"ל לא התיר להנאה גרידא אלא לצורך וכן"ל בביאור דברי המהר"ם מרוטנבורג.

